

VLAAMSCHE VLAGGE, De, Westvlaams tijdschrift voor de lerende jeugd, gesticht door Amaat Vyncke en Zeger Maelfait (1875-1933).

Het eerste nummer verscheen met Pasen 1875. Tot in 1877 luidde de naam De Vlaamsche Vlag.

Met 't Kruis in top
Zoo varen wij
Door 't wereldlij
Ten hoogen Heme! op.

DE

VLAAMSCH VLAG,

VIERMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT

voor de Leerende Jeugd van Vlaanderen,

uitgegeven onder de bescherming van

Sinte Guitgaarde,

Patronesse der Vlaamsche Taal & Letterkunde.

HEILIG JAAR 1875.

1° Afl. — Hoogdag van Paaschen.

TE BRUGGE,

TER DRUKKERIJ VAN MODEST DELPLACE, IN DE GEEROLFSTRAAT.

De oprichters werden vooral gesteund door Hugo Verriest, die de medewerking verkreeg van Guido Gezelle, zijn Roeselaarse collega's Alfons van Hee, Emiel Demonie, Alexis de Carne en zijn leerlingen, zoals Albrecht Rodenbach en priester Karel Blanke. Verriest zelf zou erin blijven schrijven tot in 1896 De Nieuwe Tijd, het weekblad van de Swighenden Eede uitkwam. De strekking van De Vlaamsche Vlagge was godsdienstig en radicaal Vlaamsgezind. Naast algemene en polemische artikelen, verslagen over de studentenbeweging en brieven van missionarissen, bevatte het blad ook gedichten en studies over kunst.

Toen De Vlaamsche Vlagge in 1877 in moeilijkheden verkeerde, nam Verriest de redactie en de schulden over. Zoals in zijn voordrachten sinds 1872 stippelde hij de lijnen uit waarlangs de ontwikkeling van de V.B. moest verlopen: het Vlaamse volk moest uit eigen kracht herleven en zo op alle terreinen de macht veroveren om zijn eigen meester te zijn. De schoolstrijd van 1879 zette mgr. Faict, bisschop van Brugge, ertoe aan de opgang van de Vlaamse studentenbeweging, waarin hij een gevaar voor de katholieke eenheid zag, zoveel mogelijk te verhinderen. Verriest reageerde door de oprichting van de Swighenden Eede, die de verantwoordelijkheid voor De Vlaamsche Vlagge op zich zou nemen. Zolang het tijdschrift bleef bestaan, zou Hendrik Persyn als verbindingsman tussen de Swighenden Eede en de hoofdredacteur of „vaanderik” van het tijdschrift optreden.

In 1881 telde het blad 800 abonnees, toen Verriest de leiding aan Em. Demonie overliet. Deze was

een geleerde en bezadigde priester, die te lange en te moeilijke artikelen opnam, zodat De Vlaamsche Vlagge een achteruitgang beleefde, die niet goedge maakt kon worden door de reeks merkwaardige brieven (van Verriest onder schuilnamen), waarin Gezelle terechtgewezen werd om een aanval op de studentenbeweging die hij in 1885 te Tielt bij de herdenking van L.L. de Bo had ondernomen. Knappe nieuwe medewerkers in deze periode waren Aloïs Walgrave en de latere minister Aloïs van de Vyvere, die aandrang op meer voornaamheid en levenskunst.

Na de dood van Demonie (1890) was Karel van den Bussche, student te Leuven, hoofdredacteur tot 1894. Hij slaagde er niet in de achteruitgang van het tijdschrift af te remmen. Toen de priester Cyriel Delaere „vaanderik” werd, verscheen het nog in 500 exemplaren. Gedurende de lange periode dat hij de leiding had, zou hij het getij doen keren, dank zij de talrijke jonge medewerkers van formaat als Robrecht de Smet, Cyriel Verschaeve (Zeemeeuwe), Omer Karel de Laey, Lodewijk Dösfel, Leo van Puyvelde en pater Jules Callewaert. Na het vertrek van Delaere kwam de redactie in handen van een groep Leuvense studenten, waaronder Alfons de Groeve zich bijzonder verdienstelijk maakte. Ook de redactie was nu in Leuven gevestigd, tot ze in 1913 naar West-Vlaanderen zou terug keren.

Er waren spanningen i.v.m. de inhoud van het tijdschrift: sommigen wilden het behouden zoals het altijd geweest was, een flamingantisch bezielend en leidend orgaan, anderen meenden dat het veel- eer een sociale en volksopvoedende taak te vervullen had. Firmin Deprez, student in de rechten, latere oorlogsvrijwilliger die aan het front zou sneuvelen, beoogde beide strekkingen te verzoenen, zolang hij van 1909 tot '13 de hoofdredactie waarnam en de oplage, die vóór hem weer verminderd was, kon doen stijgen tot 650 exemplaren. Persyn beheerde het blad opnieuw na het weggaan van Deprez tot bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, toen de uitgave geschorst werd.

Ze werd hervat met Pasen 1919, met een nummer waarin Verschaeve en Callewaert de betekenis en het doel van de Vlaamse studentenbeweging belichtten. Albert Pil werd hoofdredacteur, tot die functie na enkele jaren zou overgaan in de handen van een redactiecomité, dat het tijdschrift niet kon redden in een strijd om de macht over de collegejeugd, die door de Katholieke Studentenactie, gesteund door de geestelijkheid, gewonnen werd. Reeds in 1919 was er onenigheid ontstaan over de houding die De Vlaamsche Vlagge tegenover de politieke partijen en stromingen moest aannemen. In 1925-'26 werd De Vlaamsche Vlagge zelfs tijdelijk vervangen door het tijdschrift Het Pennoen (z. aldaar). Gemis aan klaarheid aanvankelijk, later aan zelfstandigheid en aan goede medewerking waren er de oorzaken van, dat De Vlaamsche Vlagge in 1933 ophield te verschijnen. Een hoogtepunt in zijn naoorlogse periode waren in 1925 de Vlaggefeesten, die te Brugge gehouden werden in aanwezigheid van honderden jongeren en oude getrouwen, waaronder de laatste overlevenden van de Swighenden Eede.

LITERATUUR: *Het Vlaggeboek* (1926); - L. Dösfel, *Verzameld Werk*, V (z.j., p. 272-274).

ANDRE DEMEDTS